

10 Antwoord-akte Radboudumc 16-06-2010

Rechtbank
te Arnhem

Datum zitting: 16 juni 2010
Rolnummer: 2009/1307

ANTWOORDAKTE

inzake

de stichting **Stichting Katholieke Universiteit (UMC St. Radboud)**,
gevestigd te Nijmegen
gedaagde
advocaat: mrs. H. Lebbing en A. van der Veen

tegen

mr. Jan Hendrik Sassen,
wonende te Nijmegen
eiser
advocaat: mr. M.C.J. Peters

1. Inleiding

- 1.1 Partijen hebben zich inmiddels bij akte d.d. 19 mei 2010 uitgelaten over de persoon van de deskundige en de vraagstelling. Over de persoon van de deskundige zijn partijen het eens geworden. Thans worden partijen in de gelegenheid gesteld te reageren op elkaars vraagstelling.

2. Vraagstelling Sassen

- 2.1 Sassen heeft bij akte van 19 mei jl. een drietal aanvullingen op de vraagstelling van Uw Rechtbank voorgesteld. Met de suggesties van Sassen ten aanzien van vraag 4 en 6 kan het Radboud ziekenhuis instemmen. Met de voorgestelde toevoeging bij vraag 5 echter niet.
- 2.2 Het Radboud ziekenhuis wijst er in dat verband op dat voor de beoordeling van het handelen van (de artsen van) het Radboud ziekenhuis niet van belang is wat er uit het medisch dossier blijkt, maar welk beleid daadwerkelijk is gevoerd/welke informatie wel/niet is gegeven. Bij de vaststelling van deze feiten kan de inhoud van het medisch dossier uiteraard een rol spelen, maar hoeft niet doorslaggevend te zijn. Het enkele feit dat uit het medisch dossier wellicht niet zou blijken dat de klachten van Sassen naar behoren zijn onderzocht en gediagnosticeerd, betekent immers niet per definitie dat dit ook daadwerkelijk niet is gebeurd. De vraag naar wat er in het medisch dossier staat, kan slechts van belang zijn voor de beantwoording van de vraag of (de artsen van) het Radboud ziekenhuis de dossierplicht zouden hebben geschonden. Dit is echter niet de insteek van de vraag geweest. Derhalve meent het Radboud ziekenhuis dat de voorgestelde aanvulling van Sassen op vraag 5 niet kan worden overgenomen.

3. Vraagstelling Radboud ziekenhuis

- 3.1 Ook het Radboud ziekenhuis heeft in haar akte d.d. 19 mei 2010 een aantal aanvullingen op de vraagstelling van Uw Rechtbank voorgesteld. De meest verstrekkende suggestie van het Radboud ziekenhuis is wellicht de aanvulling op vraag 3: *"Bent u – mede op basis van het antwoord op voornoemde vraag – van mening dat prof. Deutman als een redelijk handelend en bekwaam vakgenoot heeft gehandeld door in 1992 te kiezen voor de Miragel plombe?"*

- 3.2 Onder verwijzing naar het artikel *"De vraagstelling voor expertises in medische aansprakelijkheidszaken"* (TVP 2009, nr. 3, p. 89 ev.) is het Radboud ziekenhuis van mening dat een dergelijke "normatieve" vraag onvermijdelijk is in een vraagstelling aan de deskundige aangaande het handelen van een arts. Van belang is immers of het ter discussie staande medisch handelen voldeed aan de daarvoor geldende maatstaven. *"Nadat de expertiserend arts zijn of haar oordeel heeft gegeven, hebben de juristen uitdrukkelijk nog een eigen taak om een juridisch oordeel te geven. Door de expertiserend arts in de vraagstelling effectief uit te nodigen om inzicht te geven in de omstandigheden die hij in zijn oordeel heeft betrokken, en het gewicht dat hij daaraan heeft toegekend, krijgen de juristen de ruimte om het oordeel van de expertiserend arts en de redenering waarop dat berust, vanuit het eigen, juridische perspectief te evalueren"*, aldus de schrijvers van voornoemd artikel op p. 99.
- 3.3 Hoewel de schrijvers van voornoemd artikel (waaronder een aantal leden van de subgroep van de IWMD, die de vraagstelling bij medische aansprakelijkheid heeft besproken) menen dat het gebruik van de woorden *"redelijk handelend en redelijk bekwaam vakgenoot"* in de vraagstelling niet principieel verkeerd is, stelt het Radboud ziekenhuis voor deze woorden te vervangen door *"de opvattingen binnen de beroepsgroep"*. De vraagstelling van de eerste suggestie onder vraag 3 wordt dan:
- "Bent u – mede op basis van het antwoord op voornoemde vraag – van mening dat prof. Deutman heeft gehandeld overeenkomstig de in 1992 heersende opvattingen binnen de beroepsgroep door te kiezen voor de Miragel plombe? Kunt u uw antwoord op deze vraag toelichten?"*
- 3.4 Het Radboud ziekenhuis heeft nog een tweetal aanvullende vragen op vraag 3 voorgesteld (*"Bent u van mening dat de keuze van dr. Deutman voor de Miragel plombe in 1992 met Sassen had moeten worden besproken? Kunt u uw antwoord nader toelichten?"* en *"Bent u van mening dat als een redelijk denkend patiënt in 1992 geïnformeerd was over de in 1992 bekende werking van de Miragel plombe, deze had afgezien van de behandeling met de Miragel plombe? Wilt u bij de beantwoording van deze vraag eveneens rekening houden met de mogelijke alternatieve behandelingen alsmede de risico's die daarvan in 1992 bekend waren?"*).

Deze aanvullingen op vraag 3 spreken voor zich. Van belang voor de beoordeling van deze zaak is immers (onder meer) of dr. Deutman Sassen nader had moeten informeren toen hij in 1992 voor het gebruik van de Miragel plombe koos en, indien dit het geval is, of Sassen dan als redelijk denkend patiënt had afgezien van de behandeling met de Miragel plombe. Een medisch oordeel is – naar het Radboud ziekenhuis meent – onvermijdelijk ter beantwoording van deze vraag. Ook in dat kader geldt dat een medisch oordeel niet wegneemt dat de advocaten vervolgens dit oordeel vanuit juridisch perspectief kunnen evalueren (overeenkomstig voornoemd artikel).

- 3.5 Ten aanzien van vraag 4 heeft het Radboud ziekenhuis voorgesteld om niet alleen de publicatie van Marin e.a. (1992) en de publicatie van Hwang e.a. (1997) bij de beantwoording van deze vraag te betrekken, maar tevens alle andere wetenschappelijke publicaties die in de loop der tijd over de Miragel plombe zijn verschenen. Aan dit groot aantal overige – toonaangevende – publicaties kan immers niet zonder meer voorbij worden gegaan. Dit geldt temeer nu het Radboud ziekenhuis (maar ook Sassen) deze publicaties in haar conclusie van antwoord heeft genoemd en naar heeft verwezen ter onderbouwing van haar standpunt.
- 3.6 Tevens heeft het Radboud ziekenhuis voorgesteld de zinsnede “ (...) en het gegeven dat in 1995 de productie van de Miragel plombe is gestaakt” te schrappen. Zoals reeds in de akte van 19 mei jl. is opgemerkt, is niet bekend geworden dat de staking van de productie van de Miragel plombe verband hield met de (latere) problematiek bij verwijdering daarvan. De huidige vraagstelling van Uw Rechtbank lijkt echter te suggereren dat van een dergelijk verband (wel) sprake is geweest. Ter voorkoming van ieder misverstand zou deze zinsnede dan ook moeten worden geschrapt.
- 3.7 Ten aanzien van de door het Radboud ziekenhuis voorgestelde aanvullingen op vraag 5 geldt dat deze vragen – naar de mening van het Radboud ziekenhuis – beantwoord zullen moeten worden teneinde (het gevolg van) de stellingen van Sassen op waarde te kunnen schatten. Zo verwijt Sassen het Radboud ziekenhuis dat zij hem onvoldoende zou hebben ingelicht over de behandeling met de Miragel plombe. Mocht uit het antwoord van de deskundige volgen dat deze van mening is dat Sassen (eerder) geïnformeerd had moeten worden over de mogelijke complicaties bij de verwijdering van de Miragel plombe, dan is de vraag van belang of 1) dit in juridische zin kan worden gekwalificeerd als nalatig (toets van de rechter), en zo ja, 2) of de door Sassen vermeende schade in causaal verband staat met dit vermeend nalatig handelen.

Naar de mening van het Radboud ziekenhuis ontkomt men er niet aan om een dergelijk (medische) vraag aan de deskundige voor te leggen. Dit geldt temeer nu Sassen een vrij uitgebreide en complexe medische geschiedenis kent, die niet alleen van belang is voor het vaststellen van de (eventuele) schade, maar wellicht ook een rol zal hebben gespeeld bij het beleid en het handelen van de betrokken

artsen. De door het Radboud ziekenhuis voorgestelde aanvullende vragen zijn dan ook van belang voor de beoordeling van het handelen van de betrokken artsen. Het voorgaande geldt evenzeer ter toelichting op de aanvulling op vraag 6.

3.8 Sassen stelt onder 8 van zijn akte dat tijdens de consulten van 11 april 2005 en 10 oktober 2005 niet met hem is gesproken over de diverse behandelmethoden en risico's. Hoewel het Radboud ziekenhuis van mening is dat deze opmerkingen de strekking van deze akte te buiten gaat, hecht zij eraan te benadrukken dat deze stelling niet juist is. Toen de plombe in april 2005 door de conjunctiva schemerde, heeft prof. Keunen Sassen uitgebreid geïnformeerd over de plombe en alle mogelijke complicaties bij de operatieve verwijdering daarvan. Prof. Keunen heeft in een open en constructief gesprek alle voordelen en nadelen van de mogelijke behandelopties aan Sassen voorgelegd, waarna in gezamenlijk overleg ervoor is gekozen om een afwachtende houding aan te nemen, totdat de plombe in augustus 2006 daadwerkelijk verwijderd moest worden.

3.9 Overigens verwijst Sassen zelf naar r.o. 2.14 van het tussenvonnis. Daarin staat - inderdaad - overwogen dat de mogelijkheden van de operatieve verwijdering van de plombe tijdens voornoemde consulten door dr. Keunen met Sassen zijn besproken.

4. Productie 1, artikel G. Nuzzi en S. Rossi, Acta Biomed 2008

4.1 Sassen heeft bij akte d.d. 16 mei 2010 een artikel van G. Nuzzi en S. Rossi als productie overgelegd. Het is het Radboud ziekenhuis niet bekend waarom Sassen – kennelijk – waarde hecht aan dit artikel. Wellicht omdat de schrijvers in de door hen onderzochte groep nauwelijks complicaties hebben geconstateerd bij verwijderen van Miragel.

4.2 In dat verband merkt het Radboud ziekenhuis op dat - in tegenstelling tot de onderzoeksgegevens van voornoemde schrijvers - een groot aantal artikelen bekend is (in hoger aangeschreven tijdschriften), waarin wel degelijk forse complicaties worden gemeld bij de verwijdering van de plombe.

In dit verband verwijst het Radboud ziekenhuis naar de door haar genoemde artikelen in haar conclusie van antwoord. Ook dit maakt de toevoeging van vraag 4 overigens weer relevant.

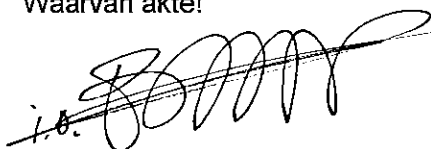
- 4.3 Aan het door Sassen overgelegde artikel kan niet veel waarde worden gehecht. Het artikel beschrijft de ervaringen van de schrijvers met verschillende soorten materiaal.¹ Het onderzoek van de schrijvers is zeer beperkt. Het betreft een onderzoek naar 32 gevallen met Miragel; in de literatuur lang niet de grootste serie. Daarnaast vertoont het artikel een groot aantal slordigheden/hiaten. Zo staan in het "abstract" bijvoorbeeld verkeerde getallen vermeld. Onder het kopje "methods" staat vermeld dat bij 32 van de 46 ogen Miragel was geplaatst. Hier noemt men het percentage van 74 % (dat percentage is onjuist). Het gaat echter om 32 van de 43 ogen (dat is wel 74%). Dit omdat er 3 (ogen/patiënten) niet langer werden gevolgd (in verband met verhuizing of behandeling door een andere specialist).
- 4.4 Voorts komt de tekst onder het kopje "results" op pagina 129 ("*findings leading to buckle removal*") niet overeen met figuur 1 waarnaar verwezen wordt. Er zou bij 4 patiënten sprake zijn van diplopie (dubbelzien). In figuur 1 staan er maar 2 vermeld (overigens 1 x Miragel en 1 x siliconen). De getallen voor de andere symptomen verschillen ook tussen de tekst en het figuur.
- 4.5 Op pagina 129 (onder "results") staat beschreven dat er een patiënt was bij wie in een eerder stadium een "buckle" uit het linker oog was verwijderd. Dit was vier jaar vóór het begin van deze studie. Bij deze patiënt werd gedurende de studie de cerclage doorgeknipt zónder deze te verwijderen. Deze ingreep werd echter wel meegenomen in het onderzoek. De inclusie is hiermee niet zuiver.
- 4.6 In 6 ogen was er sprake van onvolledig verwijderde Miragel. In 3 van deze gevallen is er een tweede operatie verricht. In het artikel staat niet vermeld waarom er bij de andere 3 niet opnieuw werd geopereerd. Dit hoort wel genoemd te worden (misschien teveel risico op een perforatie).
- 4.7 Kortom, de kwaliteit van de door Sassen overgelegde publicatie is zeer matig en zeker niet toonaangevend².

¹ Het artikel onderschrijft overigens dat niet alleen de Miragel plombe voor complicaties zorgt.

² Overigens heeft het Radboud ziekenhuis nog meer hiaten in het artikel ontdekt. Het strekt te ver om al deze onregelmatigheden thans te noemen.

Derhalve verzoekt het Radboud ziekenhuis Uw Rechtbank deze publicatie niet mee te laten sturen aan de deskundige.

Waarvan akte!

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'i.o.' followed by a stylized, cursive name.

Advocaat

Deze zaak wordt behandeld door A. van der Veen
Postbus 75505 1070 AM Amsterdam T 020 - 605 63 07 F 020 - 605 67 19
E a.van.der.veen@houthoff.com